

ACC. N:R M. 13992: 1-5.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Landskap: *Västergötland*

Upptecknat av: *Karl Johansson,*

Härad: *Kind*

Adress: *Årnga, Hvid*

Socken: *O. Frölunda*

Berättat av: *smedmästare Bror Karlsson,*

Uppteckningsår: *1954*

Född år *1890* i *O. Frölunda*  
*Brödal, Hvid*

*Butikshandel på landsbygden. s. 1-5.*

*(sid. 4-5 ett blad ur en gammal kontobok)*

*LMF 95*

## Butikshandel.

Denne uppteckning härrör sig från den första  
fasta butikshandeln, som någon känner till här  
i bygden. Det var berättarens farfar Anders Ellson  
Harnåsaren, som ä nämnda ställe bedrev handel.  
Detta ställe var ej något för handel rentast beläget,  
från kyrkbyn räknat en 7-8, från almöns väg en 3-4 km.  
Det var ju ingen affär i större skala, den bedrevs  
i samband med ett litet jordbruk. Denne Anders  
Ellson var född på detta ställe, vilket är kan börjat  
med affären utvisar icke hans efterlämnade au-  
tentiskningar. Som framgår av det nämnda bladet  
som jag fått av berättaren och som vi tog var en  
en honom bevarad bok, fins året 1875, möjligen  
hade han börjat affären något år tidigare.  
Denne Anders Ellson hade ingen verklig affärs eller  
bokförläggning, enligt hans autentiskningar har  
han slutat med affären 1883, möjligen 85.

Jup 95  
1

Den sista affären var inslagad i ett för övrigt litet  
bostadshus, affärens storlek var ej mer än 3x  
3.5 m. Inventarierna voro, en "bunge" för mjöl  
en för salt, disken var ett bord, som med gångjärn  
var fastsat under fönstret, och som på natten  
slogs upp och hängstygade på, som fönsterlucka.  
En större väg för vägning av mjöl, var fastsat i  
takket, två vägar i bordet "disken", den minsta för  
kryddor. Jag har sett i hans bokförings anteckningar  
att det sålts en "kaffe" salt, så detta måste  
alltså ha använts vid retnisinteringen. Det huvud  
sakliga, som sålufördes var mjöl, socker, salt,  
risgräns, silt, kryddor, kaffe, på ett ställe i anteck-  
ningarna har jag sett ordetolja förekomma  
troligen fotogen, något tobaksvaror och så.  
Många lyxvaror av olika slag fanns inte, fast köf-  
fet betraktades väl vid denna tid, som lyx,  
en känd fanns i anteckningarna, såsom köpt för Pöre  
Kasse



Kredit tillämpades i denna affär, såväl som i andra, som startade där, om detta skall jag berätta senare från andra affärer. Smör togs emot som byte mot varor, detta såldes i staden, denne Anders Olsson gick ända till Halmstad nära 9 mil och till Borås 5,5 och bar på ryggen 3 ~~stora~~ pund 25,5 kilo smör och sedan lika mycket i andra varor hem. Nytt, salt, rött och andra tyngre varor fraktades med häst. Hantlarna på denna tid fick ej ge någon kredit, de fick kontant betala varorna i staden och sedan till sina kunder "börja" betalt. Det var många, som började med handel, de flesta slutade med konkurs, kreditgivning var ju omdömet för fri och osund, detta skall jag senare beskriva. Men andra saker, som frägas efter i frågeformuläret, skall jag mera ingående beskriva, från andra lite större affärer.

FOLKLIVS-  
ARKIVET  
LUND

3

Per Johanson äbygd är Skilling

M 13992: 4.

OB 1 Skilling Skilling för portid

OB 43 Skilling Den 25 Mars 1875

Skilling Skilling Har Bekommit

Skilling Skilling Den 25 Mars 1875

Skilling Skilling Har Bekommit 2 Skilling

Skilling Skilling Har Bekommit 1 Skilling

Skilling Skilling Har Bekommit 1 Skilling

Skilling Skilling Har Bekommit 1 Skilling

Skilling Skilling Har Bekommit 1 Skilling

Skilling Skilling Har Bekommit 1 Skilling

Skilling Skilling Har Bekommit 1 Skilling



M. 13992.5.

Johanna Skåberg är G. kyrk  
i Skilling Anna Skumbågen  
Har bekommt 11 Skåberg Skumbågen  
Så en kälång Har bekommt 1 Skilling  
Malt 3 R 16 skilling Dito 11 Skilling  
fisk 1 R 42 Skilling Dito 1 Skilling  
Skåberg Skilling 48 Skilling Dito  
1 Skåberg Skilling 10 Dito kontant  
Lant 1 Skilling 10 Skilling Dito för  
25 öre Skilling och kaffe Lant 30 öre  
Lant Skumbåsen Har bekommt  
1 Skåberg Skilling 10 Skilling Dito 10 Skilling  
1 Skåberg Skilling 10 Skilling Dito 10 Skilling

FOLKLIVSARKIVET  
LUND